

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« طرح تعیین تکلیف کارشناسان بیمه کشاورزی »
(اعاده شده از شورای نگهبان (۵))

مقدمه

طرح تعیین تکلیف کارشناسان بیمه کشاورزی که در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۳۰ اعلام وصول شده و پنج مرتبه توسط شورای محترم نگهبان و هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام مورد ایراد واقع شده بود، جهت رفع ایراد به کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی ارجاع گردید. در همین راستا کمیسیون اجتماعی مصوبه خود را در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۳۰ به تصویب رسانده است که در ادامه به بررسی آن می‌پردازیم.

بررسی ایرادهای شورای نگهبان

شورای محترم نگهبان طی اظهار نظر خویش به شماره ۹۹/۱۰۲/۱۷۵۳۵ مورخ ۱۳۹۹/۳/۷ مصوبه مجلس را دارای ایرادهای اساسی به شرح زیر دانسته بود:

اول) مغایرت با بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی

شورای نگهبان در بند اول اظهار نظر خویش، مصوبه را همچنان مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی مبنی بر «نظام اداری صحیح» دانسته است. این شورا سابقاً نیز در اظهار نظرهای مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۶ و ۱۳۹۸/۷/۱۷ و ۱۳۹۸/۱۰/۱۸ خود، این طرح را با بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی مغایر اعلام کرده بود.

کمیسیون اجتماعی در مصوبه خود، جهت رفع این ایراد در تبصره «۱» مقرر نموده است: «کارشناسان بیمه کشاورزی که در حال حاضر قراردادی تحت عنوان قرارداد کارگزاری با بانک کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی دارند و از زمان ورود به صندوق بیمه کشاورزی تا تاریخ تصویب این قانون حداقل چهار و هشت (۴۸) ماه سابقه فعالیت مستمر و متوالی داشته باشند پس از گذراندن دوره‌های آموزشی مرتبط، بر اساس تخصص و متناسب با نیاز دستگاه‌های مربوطه، ظرف حداکثر دو سال به صورت قرارداد کار معین ساماندهی می‌گردند.»

به موجب مصوبه کمیسیون، دولت مکلف به ساماندهی کارشناسان بیمه کشاورزی بر اساس «تخصص» و «متناسب با نیاز دستگاه مربوط» گردیده است. با توجه به اینکه شورای محترم نگهبان، به جهت اینکه بکارگیری، محدود به برخی از رشته‌ها خاص شده و صرفاً سابقه فعالیت بدون توجه به سایر معیارها از جمله تخصص و نیاز دستگاه گردیده بود، مصوبه را مغایر «نظام اداری صحیح» و بند «۱۰» اصل (۳) دانسته بود، مصوبه کمیسیون با تصریح بر عبارت «بر اساس تخصص و متناسب با نیاز دستگاه‌های مربوطه» در تبصره «۱»، رافع ایراد شورای محترم نگهبان به نظر می‌رسد.

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۶

شماره چاپ:

تاریخ چاپ:

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۳۸۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۱۱/۱۱

دوم) مغایرت با بند «۲» اصل یکصد و دهم قانون اساسی

شورای نگهبان در بند دوم اظهار نظر خود، مصوبه مجلس را به جهت باقی ماندن ایرادات هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، با بند «۲» اصل یکصد و دهم قانون اساسی مغایر اعلام کرده است. مطابق نامه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۸ رئیس هیئت مزبور، مصوبه مجلس اولاً به دلیل تعیین تکلیف در خصوص یک قشر خاص بدون تعیین وجه و معیار اولویت و نیز وضع معافیت از آزمون استخدامی، با بند «۲» سیاست‌های کلی نظام اداری^۱ مغایرت دارد. ثانیاً به جهت افزایش هزینه عمومی مغایر بند «۱۶» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی^۲ است.

کمیسیون اجتماعی جهت رفع ایرادات فوق، علاوه بر اصلاح تبصره ۱ به شرحی که بیان شد، در تبصره «۵» مقرر داشته است: «بار مالی ناشی از اجرای این قانون از محل کارمزد کارگزاری بیمه کشاورزی و پرداخت هزینه‌هایی که دولت بابت صندوق بیمه کشاورزی به بانک کشاورزی پرداخت می‌کند تامین می‌گردد.»

هر چند تبصره «۱» مصوبه کمیسیون، معیار بکارگیری کارشناسان بیمه کشاورزی در قالب قرارداد کار معین را «سابقه»، «تخصص» و «نیاز دستگاه مربوطه» تعیین کرده است، اما به نظر می‌رسد همچنان ایراد اول هیئت عالی نظارت ناظر بر مغایرت مصوبه با بند «۲» سیاست‌های کلی نظام اداری از حیث عدم رعایت عدالت‌محوری در جذب باقی است. در خصوص ایراد دوم هیئت عالی نظارت مبنی بر افزایش هزینه‌های عمومی و مغایرت با بند «۱۶» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به نظر می‌رسد ایراد رفع شده است؛ زیرا کمیسیون در مصوبه خویش تامین اعتبار را از محل «کارمزد کارگزاری بیمه کشاورزی» و «هزینه‌های دولت به بانک کشاورزی بابت صندوق بیمه کشاورزی» تعیین نموده است.

نتیجه‌گیری

بنابر مراتب فوق علیرغم رفع ایراد شورای نگهبان در خصوص مغایرت با بند «۱۰» اصل سوم، به نظر می‌رسد مغایرت مصوبه با بند «۲» اصل یکصد و دهم قانون اساسی رفع نگردیده است؛ زیرا دولت مکلف شده است صرفاً کارشناسان بیمه کشاورزی را (بدون رعایت عدالت‌محوری در جذب آنها) به کارگیری کند.

۱. ۲- عدالت‌محوری در جذب، تداوم خدمات و ارتقای منابع انسانی.

۲. ۱۶- صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زاید.